

Wrocław, 7 kwietnia 2009 r.

Stanowisko Unii Metropolii Polskich w sprawie planowania rozwoju: „Trzeba dobrze zaplanować planowanie”

1. Unia Metropolii Polskich - odrzucając z jednej strony skrajne poglądy wyznawców wiary w nieograniczone możliwości regulacyjne mechanizmu rynkowego, z drugiej strony sprzeciwiając się charakterystycznym dla poprzedniego systemu tendencjom do uprawiania „planowania dla planowania” - od początku swego istnienia, wielokrotnie wyrażała w swoich stanowiskach opinie o potrzebie racjonalnego planowania rozwoju, opartego na „rządach prawa”, a w odniesieniu do zagospodarowania przestrzennego na „rządach prawa miejscowego”

2. Unia Metropolii Polskich z ubolewaniem musi stwierdzić, że prawne i organizacyjne rozwiązania podejmowane w Polsce po roku 1990 nie odpowiadały i nie odpowiadają potrzebie optymalizacji i spójności planów i strategii rozwoju. Rozumiejąc liczne i różnorodne uwarunkowane trudności charakterystyczne dla procesu transformacji ustrojowej, stwierdzić trzeba, że w procesie tym sprawy planowania nie były przedmiotem analizy systemowej, a podejmowane działania nie rzadko były wymuszane potrzebą chwili, np. w związku z rygorami wynikającymi z obowiązku programowania w UE.

3. Brak systemowej koncepcji planowania rozwoju jest odczuwalny na wszystkich poziomach organizacji państwa. Skutkiem tego jest:

- brak spójności planowania rozwoju w ujęciu przedmiotowym (gospodarka, przestrzeń, środowisko) i podmiotowym (rząd, resorty, samorządy);
- brak ciągłości planowania, spowodowany stanem permanentnego nowelizowania przepisów;
- segmentacja czynności planistycznych, szczególnie widoczna w planowaniu przestrzennym a przejawiająca się m.in. sporządzaniem prognoz finansowych i ekologicznych jako odrębnych opracowań, wykonywanych w systemie zewnętrznych zamówień;
- niekontrolowany rozkwit różnych strategii, planów i programów sektorowych, nie powiązanych ze sobą w sensie merytorycznym i metodologicznym, których sporządzania wynika bardziej z różnego rodzaju partykularyzmów branżowo-resortowych oraz interesów środowiskowych niż rzeczywistych, obiektywnych potrzeb – spektakularnym tego świadectwem jest uchwalenie przez Radę Ministrów w latach 1990 – 2006 406 strategii i dokumentów o charakterze strategicznym, spośród których za aktualne uznano 120, co i tak należy uznać za ich „nadprodukcję”;
- obowiązek sporządzania planów i programów przez podmioty, które nie mają w swojej gestii kompetencji i środków wykonawczych.

Generalnie należy stwierdzić, że te i inne cechy planowania w Polsce nie odpowiadają zasadom planowania w UE, dotyczącym integracji planowania sektorowego i przestrzennego, zwłaszcza w odniesieniu do obszarów metropolitalnych.

4. Unia Metropolii Polskich zwraca się do władz państwowych o podjęcie pilnych działań na rzecz dokonania krytycznego przeglądu polskiego i unijnego prawa odnoszącego się do planowania i programowania rozwoju, jako pierwszego kroku na drodze do uporządkowania obecnego, krytycznie ocenianego stanu w tej dziedzinie. Jednocześnie UMP deklaruje pełną gotowość

włączenia się w działania na rzecz naprawy i modernizacji szeroko rozumianego planowania i programowania rozwoju i zwraca się do wszystkich zainteresowanych struktur samorządu terytorialnego w Polsce o poparcie powyższego wniosku oraz aktywne współuczestnictwo w tym procesie.

5. Unia Metropolii Polskich, jako drugi krok reformy planowania w Polsce, widzi potrzebę opracowania nowych podstaw prawnych tej działalności, z myślą przede wszystkim o stworzeniu spójnego z prawodawstwem unijnym i skutecznego systemu planowania i programowania rozwoju, adekwatnego do rzeczywistości, spójnie ujmującego uwarunkowania ekonomiczne, ekologiczne i przestrzenne, formułującego podstawy kompleksowego rozwoju poszczególnych struktur państwa i jego jednostek terytorialnych.

6. Jako szczególne wyzwanie - ale i szansę - a także ukierunkowanie reformy planowania należy przyjąć, wynikające z dyrektyw unijnych i obowiązujące od niedawna w Polsce prawo dotyczące środowiskowych ocen strategii, planów i programów. Prawo to w sposób bezwzględny, ale, co ważne, metodologicznie poprawny, determinuje potrzebę integracji planowania ochrony środowiska z systemem planowania zagospodarowania przestrzennego, uznając wariantowanie za podstawowy warunek optymalizacji rozwiązań.

**Prezes Zarządu
Unii Metropolii Polskich
Prezydent Miasta Gdańska**

Paweł Adamowicz

**W zastępstwie Przewodniczącej Rady
Unii Metropolii Polskich
Prezydent Miasta Rzeszowa**

Tadeusz Ferenc